

Vitir namazı üzerine

Mehmet Bey: “Vitir ne demektir? Vitr namazı hastalık ânında bir rek’at olarak kılınabilir mi? Hangi sûreleri okumak daha faziletlidir?”

Vitr, sözlükte “tek olan ve bir olan” demektir; Allah’ın isimlerindedir. Vitir namazı ise, Allah’ın birliğini ve tekliğini dimağımızda pekiştiren, perçinleyen ve kuvvetlendiren bir gece namazıdır.

Vitir namazı farz bir namaz olmamakla beraber, Peygamber Efendimiz’in (asm) terk etmediği namazlardan olduğundan, hükmünün vâcip olduğu söylenmiştir. Peygamber Efendimiz (asm) gece kıldığı nafil namazları vitir namazı ile bitirirdi. Yani gece namazlarının sonunu vitir yapardı ve; “Allah size dünya ve içindekilerden daha hayırlı bir namaz ile imdat buyurmuştur. Bu, vitir namazıdır. Cenâb-ı Hak bu namazı yatsı ile fecrin doğuşu arasında kılmayı uygun bulmuştur. Allah Vitr’dir, tektir, birdir; vitri sever. Öyle ise ey Kur’ân ehli! Siz de vitir namazını kılınız.” buyurdu.1

Abdullah bin Ömer (ra) bildirmiştir: Nebiyy-i Muhterem Efendimiz (asm) minberde hutbe okuduğu esnada birisi geldi ve:

“Yâ Resûlallah! Gecenin nafil namazı hakkında ne buyurursunuz?” diye sordu. Allah Resûlü (asm):

“İkişer ikişerdir. Namaz kılan, sabah vaktinin girdiğinden şüphe ettiği zaman tek kılar ki, bu daha evvel kılmış olduklarını tekleştirir.” buyurdu.2

İbn-i Ömer (ra) demiştir ki: Peygamber Efendimiz (asm), “Geceleyin namazınızın sonu vitir olsun.” buyurmuştur.3

İbn-i Abbas (ra) bildirmiştir: Bir gece Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) pâk zevcelerinden Hazret-i Meymûne’nin (ra) yanında kalmıştı. (Hazret-i Meymûne Vâlidemiz (ra), İbn-i Abbas’ın (ra) teyzesi olduğundan, İbn-i Abbas (ra) da o gece orada bulunuyordu.) Ben başımı yastığın enine koyarak uzandım. Resûlullah (asm) ile muhtereme eşi de (ra) yastığın boyuna başlarını koyarak uzandılar. Resûlullah (asm) uyudu. Gece yarıyı bulduğunda, yâhut biraz evvelce, veya biraz sonraca uyandı. Uykuyu gidermek için mübârek eliyle yüzünü silmeye başladı. Ondan sonra Âl-i İmrân Sûresi’nin son on âyetini ezberden okudu. Sonra kalktı ve asılı duran

küçük bir kırbaya uzandı. Ve onunla abdest aldı. Abdesti ne güzeldi! Sonra namaza durdu. Ben de kalktım. Onun yaptığı gibi yaptım. Sonra gittim, sol yanına durdum. Sağ elini başımın üzerine koydu ve sağ kulağımı okşadı. (Sağ tarafına durmamı istiyordu.) Sonra iki rek'ât kıldı. Yine iki rek'ât kıldı. Yine iki rek'ât kıldı. Yine iki rek'ât kıldı. Yine iki rek'ât kıldı. Yine iki rek'ât kıldı. Sonra tek (vitr) kıldı. Sonra müezzin sabah namazı için gelinceye kadar uzandı. Sonra kalkıp hafifçe iki rek'ât daha kıldı ve odasından çıkarak sabah namazını kıldırdı.” 4

Hazret-i Âişe Validemiz (ra) bildirmiştir: “Resûlullah Efendimiz (asm) Ramazan gecelerinde dört rek'ât kılırdı. Öyle güzel ve uzun kılırdı ki, artık onların güzelliğinden ve uzunluğundan sorma! Sonra Resûl-i Ekrem (asm) dört rek'ât daha kılırdı. Yine bu öyle güzel ve uzun bir dört rek'ât olurdu ki, artık onların güzelliğinden ve uzunluğundan sorma! Sonra üç rek'ât (vitr) kılırdı.

‘Yâ Resûlallah! Vitr kılmazdan önce uyur musun?’ diye sordum. Resûl-i Ekrem (asm):

‘Yâ Âişe! Benim iki gözüm uyur; kalbim uyumaz.’ buyurdu.”5

Hazret-i Âişe Vâlidemiz (ra) demiştir ki: “Resûlullah Efendimiz (asm) seher vaktine kadar gecenin her vaktinde geceleri vitir kılmıştır.”6

Vitr namazının, Teheccüd namazının ardından kılınan tek rek'âtli bir namaz olduğu anlaşılmaktadır. Bu tek rek'âtin, kendisinden önce iki rek'ât daha kılınmak sûretiyle, üçe tamamlanması, yani üç rek'ât biçiminde kılınması sünnetteki en güçlü uygulama olarak rivâyet edilmiş ve bu uygulamanın sıhhati üzerinde “icmâ” meydana gelmiştir. Yani konuyla ilgili gerek sahabenin, gerekse içtihat sahibi âlimlerin görüş birliği oluşmuştur.

Bu namazın, mezheplerce yatsı namazının hemen ardına yerleştirilmiş olması, geceleyin namaza kalkmaya güç yetiremeyen halk için sünnete uygun biçimde kolaylık sağlamıştır. Geceleyin Teheccüd için namaza kalkabileceklerin, vitir namazını gecenin sonuna veya en azından gece namazlarının sonuna bırakması daha faziletli bulunmaktadır. (Teravîh namazında olduğu gibi.) Hasta olanlar, güçleri yetmediğinde oturarak da olsa bu namazı üç rek'âta tamamlamalıdır.

Vitr namazının her bir rek'âtinde Fâtihadan sonra, diğer namazlarda olduğu gibi, Kur'ân'dan birer sûre veya âyet okunabilmektedir. Resûlullah Efendimiz'in (asm) vitrin her bir rek'âtinde “Sebbihis-me Rabbike'l-a'lâ”, “Kul yâ eyyühe'l-kâfirûn.” ve “Kul hüve'llâhü ehad.” Sûrelerini okuduğu rivâyet edilmiştir. Peygamber Efendimiz'in (asm) vitrin üçüncü rek'âtinde Felak, Nâs ve İhlâs Sûrelerinden birini

tercih ettiği de rivâyet edilmiştir.7

Dipnotlar:

- 1- Tecrid Terc. 3/207, 209.,
- 2- Buhârî, 2/295.,
- 3- Buhârî, 3/528.,
- 4- Buhârî, 2/141.,
- 5- Buhârî, 4/592.,
- 6- Buhârî, 3/527.,
- 7- Tirmizî, Vitr, 337.